

**DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT**

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep.
0031 OSLO

Deres ref.

Vår ref.

Dato

15/3590

21.10.2015

OPPDRAGSBREV 2015 – GJENNOMFØRING AV NÆRPOLITIREFORMEN

Oppdragsbrev nr:	26/2015	Tillegg nr.	
Oppdrag:	Gjennomføring av Nærpolitireformen – del 2 - politidistriktenes interne organisering		
Frist for gjennomføring:	Tiltakene skal gjennomføres fortløpende fra 1. januar 2016		
Budsjettkapittel, post og evt. prosjektnummer:	Kap. 440 post 01		

Dette oppdragsbrevet inneholder føringer for politidistriktenes interne organisering av nivå 1 og nivå 2 i forbindelse med gjennomføring av Nærpolitireformen. Departementet vil komme med et eget oppdragsbrev (Gjennomføring av Nærpolitireformen – del 3 – politidistriktenes lokale struktur) som angir nærmere føringer for etableringen av lokal struktur.

1. BAKGRUNN OG FØRINGER FOR OPPDRAGET

Justis- og beredskapsdepartementet viser til avtale mellom regjeringspartiene (FrP/H) og Venstre om grunnlaget for et fremtidsrettet og robust nærpoliti, Innst. 306 S (2014-2015) fra Justiskomiteen om endringer i politiloven mv., samt Stortingets behandling av Prop. 61 LS (2014-2015) Endringer i politiloven mv. (trygghet i hverdagen – nærpolitireformen).

Det forutsettes at Politidirektoratet i sitt arbeid med Nærpolitireformen ser hen til de politiske føringene som er gitt i sakens anledning.

Det vises videre til oppdragsbrev 19/2015; Gjennomføring av Nærpolitireformen – del 1, oppdragsbrev 10/2015; Program for forbedring av nødmeldetjenesten og utdyping av oppdragsbrev 19/2015 om samlokalisering av nødetatene.

2. BESKRIVELSE AV OPPDRAGET

Politidirektoratet bes om å beslutte intern organisering i de nye politidistriktene, innenfor de retningslinjer som gis i dette oppdragsbrevet, og sørge for gjennomføring av en slik organisering.

Nærpolitireformen vil medføre betydelige endringer i bl.a. politiets organisering og arbeidsmetodikk. Et vellykket endringsarbeid vil i stor grad være avhengig av at det gjennomføres gode prosesser. Departementet ber derfor Politidirektoratet sikre at de som berøres av reformen får tilstrekkelig og god informasjon så tidlig som mulig, og at direktoratet legger til rette for å involvere tillitsvalgte i endringsprosessene.

Utviklingen av de nye politidistriktene vil skje fortløpende fra 1.1.2016 og fremdriften vil av naturlige årsaker være ulik. I den situasjonen er det viktig at man fortløpende evaluerer de prosesser som gjennomføres, slik at de nye politidistriktene kan ta læring av de erfaringene som etterhvert gjøres. Særlig viktig blir det å identifisere suksess- og risikofaktorer knyttet til personalløpet, etableringen av politimesterens ledergruppe, organisasjonenes medvirkning, etableringen av sterke fagmiljøer, forholdet til publikum, kommuner og andre private og offentlige organisasjoner. Det forventes at Politidirektoratet implementerer en hensiktsmessig metode for evaluering og erfaringslæring.

Politidistriktenes interne organisering

Nærpolitireformen skal bidra til økt kvalitet i oppgaveløsningen, mer effektiv ressursbruk og en frigjøring av personell til prioriterte oppgaver. Politiressursene skal slik rettes mer mot politiets kjerneoppgaver. Det er viktig å sikre at ny organisering ikke medfører mer byråkrati og virker kostnadsdrivende.

Politiet skal organiseres med to nivåer, hvor politimesteren utgjør nivå én og driftsenhetene utgjør nivå to. Det skal etableres en overordnet modell for intern organisering for alle politidistriktene. Dette skal bidra til en mer enhetlig organisering av politidistriktene, samt være en viktig forutsetning for utøvelse av god ledelse. Målet om enhetlig organisering må imidlertid ikke overskygge lokale behov som følge av ulikheter knyttet til geografi, befolkning, kriminalitetsmønster mv.

Administrative oppgaver skal så langt som mulig ivaretas på politidistriktetsnivå og ved driftsenhetene. Administrative oppgaver kan også ivaretas på nasjonalt nivå. I slike tilfeller har Politidirektoratet fullmakt til å beslutte lokalisering. Ved omorganisering av

administrative funksjoner i politi- og lensmannsetaten, inklusive eventuell opprettelse av nasjonale fellesfunksjoner, som innebærer relokalisering av arbeidsplasser, skal retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser følges. Det kan i henhold til retningslinjene gjøres unntak ved mindre endringer og justeringer.

Organiseringen av politidistriktenes påtaleledelse

Alle politidistriktene skal ha én person med ansvar for påtalesfunksjonen i distriktet, som statsadvokatene kan forholde seg til i den løpende fagledelsen, og som både har reell mulighet til å styre straffesaksarbeidet og innflytelse på disponeringen av etterforsknings- og påtaleressurser. Vedkommende skal kunne avlaste politimesteren i det påtalemessige arbeidet, og skal inngå i politidistriktets ledergruppe. Organiseringen må innrettes på en måte som sikrer en reell påtaleledelse av straffesaksarbeidet i politidistriktene.

Organiseringen av det forebyggende arbeidet

Veien til gode resultater går i stor grad gjennom et aktivt forebyggende arbeid i samarbeid med andre aktører. Forebyggende arbeid skal være kunnskapsbasert innen alle virksomhetsområdene. Eksempelvis er trygge nærmiljø en forutsetning for å sikre gode oppvekst-vilkår for barn og unge. Det vil være et mål å fjerne den utrygghet som skapes på grunn av vold og annen kriminalitet. Godt forebyggende arbeid i nærmiljøet og tidlig innsats mot unge i risikozonen er en viktig oppgave for politiet.

Det forebyggende arbeidet må forankres på ledelsesnivå i det enkelte politidistrikt, slik at forebygging implementeres i politiets strategiske arbeid. For å sikre en god forankring på strategisk nivå skal ansvaret for politidistriktets forebyggende arbeid legges til en funksjonell driftsenhet. Lederen for denne enheten, som rapporterer direkte til politimesteren, kan også ha andre ansvarsområder.

Operasjonssentraler

Politidistriktenes operasjonssentraler er viktige for å nå reformens mål om mer robuste politidistrikt og et styrket nærpolti.

Operasjonssentralene i Finnmark, Møre og Romsdal og Agder skal ha en minimumsbemanning på fem operatører. De øvrige operasjonssentralene skal ha en minimumsbemanning på seks operatører.

Sivile rettspleieoppgaver

Departementet ser at det vil være hensiktsmessig å kunne samle oppgavene med den sivile rettspleie i større enheter og vil derfor sende på høring forslag til lovendringer som åpner for dette. Departementet peker i den sammenheng på viktigheten av at politidistriktene, frem til en ev. lovendring er trådt i kraft, organiserer seg etter gjeldende regelverk.

Ansvar for kontinentalsokkelen

Ansvar for kontinentalsokkelen skal fortsatt deles mellom fire politidistrikt. Dagens lokalisering og kompetanse, samt geografiske ansvarsgrenser, opprettholdes. Ansvar overtas av de nye politidistriktene slik: Sør-Vest overtar for Rogaland, Møre og Romsdal overtar for Nordmøre og Romsdal, Nordland overtar for Helgeland og Troms opprettholdes som i dag.

Organisering av Politiets Sikkerhetstjeneste (PST)

Dagens modell med PSTs distriktsenheter som en del av politidistriktene videreføres inntil videre. Lederen av PST-enheten inngår i politidistriktets ledergruppe.

PST vil være en viktig leverandør av informasjon om personer og grupper som kan utgjøre en trussel, og PST vil bidra til utarbeidelse av ulike analyser og trusselvurderinger innenfor sitt fagområde.

PST-enhetene vil bli større når antallet politidistrikt reduseres, noe som muliggjør en bedre ressursutnyttelse og styrker PSTs mulighet til å bidra inn i politidistriktenes forebyggende arbeid. Tettere samarbeid legger til rette for mer informasjonsdeling og et bedre samspill. Det vises i den forbindelse til regjeringens handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme, som omtaler behovet for et tettere samarbeid enn i dag mellom PST og det øvrige politiet.

Nivå 1: Politimesteren

Politimesteren har ansvaret for å lede politidistriktet strategisk, faglig og operativt, og skal sørge for rett prioritering på tvers av fagområder og geografi. Politimesteren leder den lokale påtalemyndigheten og lokal redningsentral.

Større politidistrikter vil stille betydelige krav til politimestrene. Mye av deres oppmerksomhet vil måtte vies det strategiske og langsiktige bildet. Det må arbeides med å videreutvikle politimesterrollen.

Politimesteren vil ha en definert oppgave med å ta strategiske beslutninger for å nå politidistriktets mål. Politimesteren må videre sikre at politidistriktets ressurser disponeres på en optimal måte.

Politimesteren vil ha en viktig oppgave i å utvikle ledelse, kultur og holdninger i det nye politidistriktet. Politimesteren må initiere og støtte opp under arbeidet med risikoerkjennelse, evaluering, gjennomføringsevne, samhandling, IKT-utnyttelse og resultatorientert lederskap i hele organisasjonen. Disse områdene vil utgjøre en del av politidistriktenes nye fundament, og vil være avgjørende for å videreutvikle politiet som en lærende organisasjon.

Politimesteren i alle distrikt utenfor Oslo er ansvarlig for gjennomføringen av PST-oppgavene i sitt distrikt. Politimesteren er således både administrativt ansvarlig, men også ansvarlig for ressurssetting og for hvordan oppgavene løses. Sjef PST har et

selvstendig fagansvar, og ansvaret for å sikre en god koordinering mellom PST enhetene i politidistriktene.

Nivå 2: Driftsenheter

Det er viktig at kompetanse og politikraft spres i det enkelte politidistrikt. Det skal tas hensyn til at flere politidistrikter allerede har godt fungerende driftsenheter som er tilpasset geografiske forhold, kriminalitetsbilde, bosettingsmønstre mv.

Fagmiljøer innenfor eksempelvis kriminalteknikk, etterforskning av seksuelle overgrep, økonomietterforskning, spesielle beredskapsoppgaver og lignende kan plasseres andre steder enn der politidistriktets administrasjon er lokalisert. Det bør tas hensyn til allerede velfungerende ordninger samt retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og tjenesteproduksjon.

Det skal være egne fagmiljøer for kriminalitetsbekjempelse innenfor økonomisk kriminalitet, menneskehandel, vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep i alle politidistrikter.

Funksjonelle driftsenheter

Det kan opprettes funksjonelle driftsenheter der dette er hensiktsmessig ut fra effektivitet og robusthet i tjenestetilbudet. Det skal legges til grunn ordninger som gir kvalitativt gode og publikumsvennlige tjenester, og samtidig ivaretar en effektiv tjenesteproduksjon.

Geografiske driftsenheter

Geografiske driftsenheter kan omfatte flere tjenestesteder (lensmannskontor og politistasjoner). Driftsenhetslederen er også tjenestestedsleder.

Geografiske driftsenheter har det overordnede ansvaret for å lede og å koordinere ressursene ved de underlagte tjenestestedene, samt et særlig ansvar for å ivareta administrative oppgaver for tjenestestedene. Lederen av driftsenheten har budsjett-, resultat- og personalansvar.

De geografiske driftsenhetene har ansvar for at det er tilstrekkelig vakt og patruljeberedskap i driftsenheten, og at det utarbeides hensiktsmessige arbeids- og bemanningsplaner. De koordinerer det forebyggende arbeidet og tilrettelegger for at både patruljetjenesten og etterforskningsarbeidet er forankret i en forebyggende strategi. De har ansvaret for at underlagte ressurser bidrar effektivt i straffesaksarbeidet, og sørger for tilstrekkelig fleksibilitet, slik at ressursene ved behov kan omdisponeres internt eller eksternt i distriktet.

Driftsenhetene vil kunne ha ulike forvaltningsoppgaver.

Det tilligger videre driftsenhetene å sørge for at:

- Alle kommuner har en politikontakt. Politikontaktens arbeid skal utføres i kommunen vedkommende er kontakt for. Dette vil være et viktig kontaktpunkt

mellom politiet, publikum og de ulike aktørene i den enkelte kommune også der man ikke har egne tjenestesteder. Politikontaktene skal ha en eller flere dager i uken der de er til stede i kommunene der det ikke er tjenestested.

- Politiet og kommunene utvikler forpliktende handlingsplaner slik at befolkningen er sikret en helhetlig forebyggende tjeneste i sitt lokalsamfunn.
- Kommunens politivedtekter brukes som et aktivt verktøy for å ivareta forebygging og trygge lokalsamfunn.
- Politiråd søkes etablert i alle kommuner. Politiets representanter i politirådene skal ha mandat til å forplikte politiet. Rådene skal utvide sitt virkemiddelapparat, inspirert av SLT-rådernes tette samarbeid med kommunale virkemidler.
- Frivillige beredskapsorganisasjonene søkes inkludert i kommunens og politiets beredskapsplanlegging og evalueringsrutiner.
- Det etableres minst et årlig møte mellom ordførerne og politiet på geografisk driftsenhetsnivå. De som møter på vegne av politiet skal ha mandat til å forplikte politiet. Møtene skal blant annet omhandle kriminalitetsbildet og ressursutnyttelse.

Kommunenes uttalerett

Kommunene skal kunne uttale seg om geografiske endringer av driftsenhetenes ansvarsområder og eventuelle endringer i lokaliseringen av driftsenhetene. Politidirektoratet bes utforme hensiktsmessige rutiner for å innhente slike uttalelser.

Lokal tjenestestedsstruktur

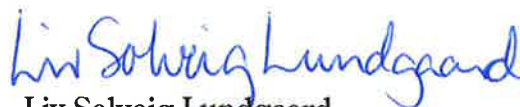
Departementet vil, som nevnt innledningsvis, komme tilbake til føringer for etableringen av lokal tjenestestedsstruktur.

Med vennlig hilsen

Thor Arne Aass

ekspedisjonssjef

Liv Solveig Lundgaard
prosjektleder